

Деркач Н.

(наук. кер. — ст. викл. Потапов О.М.)

*студентка V курсу історичного факультету
Полтавського національного педагогічного
університету імені В.Г. Короленка*

ПРАВО ЛЮДИНИ НА МЕДИЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Практика багатьох сучасних країн, та й України також, показує, що можна мати досить ґрунтовне і показове законодавство в галузі прав людини у сфері охорони здоров'я, але це ніяк не відображається на конкретному становищі окремо взятої особи. Причин тут може бути безліч, але одна з ключових — невіршені проблеми забезпечення прав людини у сфері медичної діяльності. Дійсно, найбільш якісні, але не підкріплені системою забезпечення, правові норми в сфері охорони здоров'я залишаються лише деклараціями, тобто нормами, що не супроводжуються створенням системи їхньої реалізації, охорони й захисту. Саме тому права людини у сфері медичної діяльності — це передбачені міжнародними і внутрішньодержавними нормативно-правовими актами положення, що гарантують людині охорону здоров'я і надання медичної допомоги при виникненні захворювання. Відповідно до ст. 49 Конституції України у державних і комунальних закладах медична допомога надається безоплатно. Дане законодавче положення знайшло своє підтвердження в рішенні Конституційного Суду України (справа про безоплатну медичну допомогу) від 29 травня 2002 р. у державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається всім громадянам незалежно від її обсягу та без попереднього поточного або наступного їх розрахунку за надання такої допомоги [3, с. 72].

Держава гарантує надання таких трьох видів лікувально-профілактичної допомоги: первинної лікувально-профілактичної допомоги — основної частини медико-санітарної допомоги населенню, що передбачає консультацію лікаря, просту діагностику і лікування основних найпоширеніших захворювань, травм та отруень, профілактичні заходи, направлення пацієнта для надання спеціалізованої і високоспеціалізованої допомоги. Первинна лікувально-профілактична допомога надається переважно за територіальною ознакою сімейними лікарями або іншими лікарями загальної практики. Спеціалізована (вторинна) лікувально-профілактична допомога — допомога, що надається лікарями, які мають відповідну спеціалізацію і можуть забезпечити більш кваліфіковане консультування, діагностику, профілактику і лікування, ніж лікарі загальної практики. Високоспеціалізована (третинна) лікувально-профілактична допомога в свою чергу надається лікарем або групою лікарів, які мають відповідну підготовку в галузі складних для діагностики і лікування захворювань, у

разі лікування хвороб, що потребують спеціальних методів діагностики та лікування, а також з метою встановлення діагнозу і проведення лікування захворювань, що рідко зустрічаються [4, с.6].

Водночас, варто відзначити, що Конституційний Суд України який розглядав справу про платні медичні послуги 25 листопада 1998 р. визначив перелік послуг, надання яких безоплатно в державних закладах охорони здоров'я не може брати на себе держава. До них віднесено: а) медичний огляд осіб для отримання посвідчення водія транспортних засобів; б) для отримання дозволу на право володіння та носіння зброї громадянами, за винятком військовослужбовців і посадових осіб, носіння зброї яких передбачено законодавством; в) для отримання відповідних документів на виїзд громадян за кордон за викликом родичів, що проживають у зарубіжних країнах; г) для отримання відповідних документів на оздоровлення в зарубіжних лікувальних або санаторних закладах за власним бажанням; д) для отримання відповідних документів на службові відрядження, за винятком державних службовців, робота яких пов'язана з такими виїздами і які мають відповідні медичні документи [2, с.14].

Отже, кожна людина має природне невід'ємне і непорушне право на охорону здоров'я. Суспільство і держава відповідальні перед сучасним і майбутніми поколіннями за рівень здоров'я і збереження генофонду народу України, забезпечують пріоритетність охорони здоров'я в діяльності держави, поліпшення умов праці, навчання, побуту і відпочинку населення, розв'язання екологічних проблем, вдосконалення медичної допомоги і запровадження здорового способу життя.

Література:

1. Клименко О.В Право на медичну допомогу в міжнародному праві / О.В. Климменко // Інвестиції: практика та досвід. — 2012. — №9. — С.110-112.
2. Медичне право: сучасні теоретичні та практичні проблеми // Право України. — 2011. — №11/12. — С.5-143.
3. Про затвердження Програми подання громадянам гарантованої державою безоплатної медичної допомоги: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.07.2002 // Офіційний вісник України. — 2002. — № 28. — Ст. 73.
4. 4. Стеценко С.Г. Медичне право України: стратегічні напрями розвитку / С.Г. Стеценко // Бюлетень Міністерства Юстиції України. — 2011. — №4. — С.5-10.